

دانشگاه فرهنگیان

پردیس شهید رجایی ارومیه

نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸

مدرس: قدسی آستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

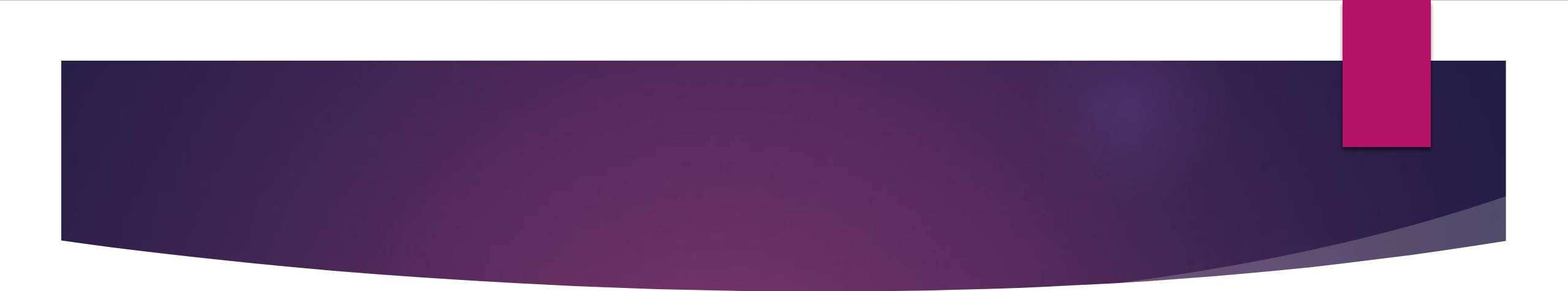

تاریخ تمدن

رشته علوم تربیتی ورودی ۹۵ الف وب

دلبستگی عمیق به تاریخ، به شرح جنگها و ستیزها، تاریخ رویدادها، سرگذشت و احوال اشخاص منحصر نمی شود. سیر دگرگونی همه حوادث بشری پر جاذبه است و از این میان شاید بتوان گفت تاریخ تمدن و فرهنگ جذابترین شاخه های تاریخ می باشد.

از زمان نخستین انتشار تاریخ تمدن اروپا حدوداً یک ونیم قرن می گذرد (اوایل دوره قاجار در ایران).

از آن زمان به بعد تاریخ نگاران بسیاری در این زمینه کار کردند، در این میان، از زمان انتشار اولین کتاب تاریخ تمدن به زبان فارسی کمتر از نیم قرن می گذرد. متأسفانه این کتابها از چند عنوان تجاوز نمی کند که مفید باشند، بنده سعی کردم مطالبی را برای دانشجویان عزیز فراهم کنم که بتواند بصورت عینی و عملی مورد استفاده آنان در مسیر زندگیشان قرار گیرد.

از پیدایش انسان تا پایان سده های میانه

دانستن اینکه انسان برای نخستین بار کی و کجا پیدا شده است، برای تاریخ دانان فرهنگ و تمدن ممکن نیست ولی فرض بر این است که انسان در اوایل دوره پلیستوسن می زیسته است. در طی زمان فسیلهای انسان در گوشه و کنار دنیا یافت شده و تاکنون هیچ یک از بررسیهای شیمیای، فیزیکی، زیست شناختی نتوانسته است پرده از راز چیستی انسان بردارد.

نظریه های مختلفی در مورد نژادهای انسان بیان شده و بیشتر آنان عقیده دارند که نژادهای کنونی انسان ریشه مشترکی دارند. اما اطلاعات مورد نیاز در اختیار ما نیست.

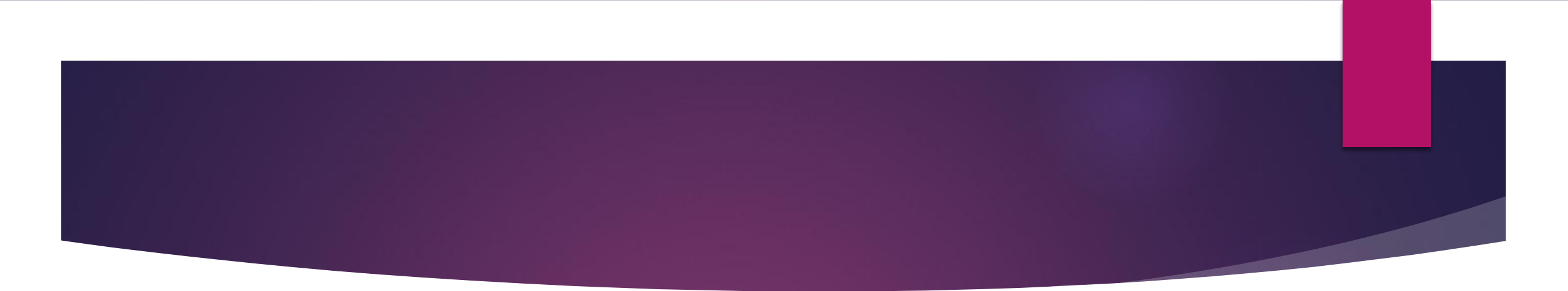
البته میدانیم بیشتر نژادهای انسانی در آستانه تاریخ سه تیره سفید، سیاه، و زرد را تشکیل می دادند. در این میان، انسان روی این عقیده که جهان و هر چه در اوست سر چشمه ای و آغازی دارد، اصرار میکند. بررسی این مسائل ما را یک راست به فلسفه و بویژه علم کلام میبرد و این بررسیها خارج از مرزهای تاریخ میباشد. همانطور که ذکر شد انسان در اوایل دوره پلیستوسن در بیشتر نقاط زمین پراکنده شدند و بیشتر در پی خوراک و غذا بودند و جای ثابتی برای زیستن نداشتند و از ساقه ها و برگهای درختان استفاده میکردند و شاید نیاکان هر کدام از ما به همین روش زندگی میکردند. **زمان چقدر زود میگذرد. « بر لب جوی بنشین و گذر عمر ببین »**

انسان در عصر سنگ

انسان در آغاز دوره پارینه سنگی استفاده از ابزار سازی، چگونگی افروختن آتش و ساختن بعضی ابزارها آشنایی داشته، این عصر به تاریخ عصر یخبندان پیوسته است. در این عصر انسان در دره های کم ارتفاع و در پناهگاهها زندگی می کرده، در اواخر دوره پارینه سنگی انسان نئاندرتال علاوه بر غارها در میان بیشه ها و یا فضا های باز سر پناهگاههای زندگی میکرده، بتدریج انسان نئاندرتال شکار هم میکرد. در دوره واپسین عصر پارینه سنگی نیاکان انسان کرومانیون بوده که بلند قامت، خوش چهره بوده و ظاهراً به مانند انسان نئاندرتال زندگی میکرد. شاید زندگی اجتماعی انسان در این عصر انواع زیادی داشته و پیداست که همه مدم ابتدایی به گونه ای، اعتقادات دینی داشته اند.

عصر نوسنگی

عصر سنگ حدوداً ۱۲۰۰۰ سال پیش از میلاد مسیح (ع) به پایان رسید و این طولانی ترین عصر تاریخ بشر میباشد و بعد عصر نو سنگی حدوداً تا ۶۰۰۰ سال پیش از میلاد مسیح ادامه می یابد ، در این عصر عاداتهای تازه ای پیدا شده و همه اینها بصورت تدریجی بوده یکی از این عاداتها پیدایش کشاورزی و اهلی کردن حیوانات و پیدایی داد و ستد ، اختراعات، هنرها، درمان پزشکی بود.

دین در این دوره شکل عمیق تری به خود می گیرد و در طی زمان ، این عصر جای خود را به عصر مفرغ می دهد و فلزات که یکی از مهمترین اختراعات بشری بوده مورد استفاده بشر قرار می گیرد ، به خصوص مس که سودمند تر از طلا و نقره بوده و فلزکاران با آمیختن مس و قلع ابزار سخت تری می ساختند . همچنین در این دوره بازرگانی و راههای بازرگانی گسترش یافت و کم کم سپیده دم عصر تاریخی فرا رسید و دگرگونیهای زیادی در زندگی بشر بوجود آمد .
نشانه این تحولات اختراع خط و تشکیل دولتها می باشد .

عصر تاریخی

این دولتها بیشتر در دره رود نیل، دجله و فرات و سند پدید آمدند. مانند سلسله شانگ که حدوداً ۱۵۰۰ سال پیش از میلاد مسیح تشکیل شد (عصر مفرغ) که علم و دانش در این دوره پیشرفت زیادی کرد،

از زمانی که دولتها تشکیل شدند دگرگونیهای زیادی در زندگی انسانها پدید آمد که مجال گفتن در اینجا نیست، باشد که خود دانشجویان عزیز با مطالعه منابعی که معرفی خواهد شد، از این فرصت در خانه ماندن استفاده کرده و با مطالعه کتب مختلف به دانسته های خود بیافزایند.

سرزمینهای پیشرو در تمدن

در میان تاریخهای کهن انسان تاریخ هیچ سرزمینی غنی تر از مصر نیست آنان رد پای خود را در فرهنگ و تمدن از ۵۰۰۰ سال پیش از مسیح بر جای نهادند. در کنار آنان درّه دجله و فرات صحنه کوششهای شکوهمند انسان در طی تاریخ میباشد، در آنجا اقوامی مانند سومریها، آشوریها، کلدانیان، حکومتهایی تشکیل دادند که ما هم اکنون رد پای آنان را در فرهنگ و تمدن پیشرفته بشری به شکلهای متفاوت می بینیم و هنوز بسیاری از رموزات آنان مشخص نشده است.

فرهنگ و تمدن آنان در نقاط مختلف جهان پراکنده شده و در یکی از مناطق مهم در کرانه دریای مدیترانه و بدست فنیقیها خود نمایی می کند که هم اکنون نیز مبحث بسیاری از دانشگاههای در کل جهان می باشد.

اقوام هند و اروپایی

در این قسمت اشاره ای می کنیم به اقوام هند و اروپایی که ساکن جلگه ها و زمینهای آبرفتی اروپا و آسیا بودند گر چه تاریخ این اقوام در پشت پرده ابهام میباشد، آنچه تا حالا بدست آمده مشخص می کند که آنان حدوداً ۳۰۰۰ ق.م مهاجرت خود را آغاز نمودند مانند هیتیها، میتانها، ارمنیها، کیمیریها، سکوتیها، و...

ایتالیاییها، سلتها، ژرمنها و اسلاوها، مادها و پارسها که از میان آنان مادها و پارسها نخستین اقوام هند و اروپایی بودند که دولتی ایجاد کردند.

در خاور دور می توانیم به تمدن هندو چین اشاره کنیم که تأثیرات زیادی از لحاظ فرهنگی و تمدنی در دنیای کهن و جدید بشری از خود بر جای گذاشتند.

در غرب با تمدن یونان برخورد می کنیم که آثار آنان در زمینه های مختلف فلسفه، هنر، ادبیات، پزشکی، ریاضیات، هندسه، واحدهای درسی دانشگاهها را تشکیل می دهند.

بعد از یونان به تمدن روم می‌رسیم ، با آن امپراطوری بزرگ که دورادور دریای مدیترانه را در اختیار داشتند و به قول لرد بایرون «شاهان همه بردگان روم بودند».

تشکیل این امپراطوری در ۲۷ ق.م بدست آگستوس از مهمترین رویدادهای تاریخ تمدن میباشد. اگر عمری باقی باشد در بخش بعد اشاراتی به ظهور دین مسیحیت خواهیم داشت و تاثیر این دین بر تاریخ تمدن بشری را بررسی می‌کنیم.

تندرست و موفق باشید.